

Άλγεβρα Β' Λυκείου

4.1 Πολυώνυμα

H ἐννοια του πολυωνύμου

Μονώνυμο

- Καλούμε **μονώνυμο του x** κάθε παράσταση της μορφής αx^v , όπου α είναι ένας πραγματικός αριθμός και ν ένας **θετικός ακέραιος**.
Μονώνυμο του x καλούμε επίσης και κάθε πραγματικό αριθμό.

Για παράδειγμα, οι παραστάσεις: $2x^3$, $-\frac{3}{5}x^5$, $0x^4$, $2x$ και οι αριθμοί: $2, -3, 0$ είναι μονώνυμα του x.

Πολυώνυμο

- Καλούμε **πολυώνυμο του x** κάθε παράσταση της μορφής:

$$\alpha_v x^v + \alpha_{v-1} x^{v-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0,$$

όπου ν είναι ένας φυσικός αριθμός και $\alpha_0, \alpha_1, \dots, \alpha_v$ είναι πραγματικοί αριθμοί.

Έτσι για παράδειγμα, οι παραστάσεις $3x^3 + 2x^2 - x + 2$, $0x^2 - 5x + 1$,

$$5x^3 - \frac{2}{3}x^2 + 0x + \frac{1}{3}$$
 και οι αριθμοί 2, 0 κτλ. είναι πολυώνυμα του x.

Όροι, συντελεστές, σταθερός όρος, σταθερά πολυώνυμα, μηδενικό πολυώνυμο

Όροι του
πολυωνύμου

$$a_\nu x^\nu + a_{\nu-1} x^{\nu-1} + \dots + a_1 x + a_0$$

όροι του
πολυωνύμου

Συντελεστές

$$a_\nu x^\nu + a_{\nu-1} x^{\nu-1} + \dots + a_1 x + a_0$$

συντελεστές του
πολυωνύμου

οι αριθμοί μπροστά από τα x

άρα οι αριθμοί $a_\nu, a_{\nu-1}, \dots, a_1, a_0$ είναι οι συντελεστές ενώ συγχεκριμένα
ο a_0 λέγεται **σταθερός όρος** του πολυωνύμου

Όροι, συντελεστές, σταθερός όρος, σταθερά πολυώνυμα, μηδενικό πολυώνυμο

Συντελεστές

$$\alpha_\nu x^\nu + \alpha_{\nu-1} x^{\nu-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$$

συντελεστές του
πολυωνύμου

οι αριθμοί μπροστά από τα x

άρα οι αριθμοί $a_\nu, a_{\nu-1}, \dots, a_1, a_0$ είναι οι συντελεστές ενώ συγκεκριμένα
ο a_0 λέγεται **σταθερός όρος** του πολυωνύμου

αν όλοι οι συντελεστές είναι μηδέν τότε το πολυώνυμο είναι το **μηδενικό πολυώνυμο**
ενώ αν όλοι εκτός από το a_0 είναι μηδεν, τότε το πολυώνυμο είναι το **σταθερό πολυώνυμο** (δεν έχει καθόλου x)

Παραδείγματα:

$$3x^3 + 2x^2 - x + 2$$

Συντελεστές: 3, 2, -1, 2

$$0x^2 - 5x + 1$$

Συντελεστές: 0, -5, 1

$$5x^3 - \frac{2}{3}x^2 + 0x + \frac{1}{3}$$

Συντελεστές: 5, $-\frac{2}{3}$, 0, $\frac{1}{3}$

2

Συντελεστές: 2 (σταθερό πολυώνυμο)

0

Συντελεστές: 0 (σταθερό πολυώνυμο, μηδενικό)

Ισότητα Πολυωνύμων

Η ισότητα μεταξύ δυο πολυωνύμων ορίζεται ως εξής:

Δυο πολυώνυμα

$$\alpha_{\mu}x^{\mu} + \dots + \alpha_1x + \alpha_0 \text{ και } \beta_{\nu}x^{\nu} + \dots + \beta_1x + \beta_0, \text{ με } \mu \geq \nu$$

θα λέμε ότι είναι ίσα όταν:

$$\alpha_0 = \beta_0, \quad \alpha_1 = \beta_1, \quad \dots, \quad \alpha_{\nu} = \beta_{\nu} \text{ και } \alpha_{\nu+1} = \alpha_{\nu+2} = \dots = \alpha_{\mu} = 0$$

Για παράδειγμα τα πολυώνυμα $0x^4 + 0x^3 + 2x^2 - x + 1$ και $2x^2 - x + 1$ είναι ίσα. Επίσης τα πολυώνυμα $\alpha x^2 + \beta x + \gamma$ και $2x + 3$ είναι ίσα αν και μόνο αν $\gamma=3$, $\beta=2$ και $\alpha=0$.

Να βρείτε τους συντελεστές των παρακάτω πολυωνύμων καθώς και το σταθερό τους όρο:

- i) $2x^2 + x - 1$
- ii) $-3x^5 + \sqrt{3}x^4 - 2x^3 + 2x^2 - x - 1$
- iii) $-\frac{3}{2}x^2 + 2\sqrt{3}x + 1$
- iv) $3(a^2 + 1)x^2 + (a^2 - 1)x - \frac{3}{4}$

1. Ποιες από τις παρακάτω παραστάσεις είναι πολυώνυμα του x :

i) $1 - x^3$

ii) $\alpha^3 - 3\alpha^2x + 3\alpha x^2 - x^3$

iii) $x + \frac{1}{x}$

iv) $x^4 - 2x^{\frac{1}{3}} + 4x - 1$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1° i) Να βρεθούν οι τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ για τις οποίες το πολυώνυμο

$$P(x) = (\lambda^2 - 1)x^3 + (\lambda^2 - 3\lambda + 2)x + \lambda - 1$$
 είναι το μηδενικό πολυώνυμο.

ii) Να βρεθούν οι τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ για τις οποίες τα πολυώνυμα

$$Q(x) = \lambda^2 x^3 + (\lambda - 2)x^2 + 3 \text{ και } R(x) = (5\lambda - 6)x^3 + (\lambda^2 - 4)x^2 + \lambda + 1$$
 είναι ίσα.

ΛΥΣΗ

i) Το $P(x)$ θα είναι το μηδενικό πολυώνυμο, για εκείνες τις τιμές του λ για τις οποίες συναληθεύουν οι εξισώσεις:

$$\lambda^2 - 1 = 0, \quad \lambda^2 - 3\lambda + 2 = 0 \quad \text{και} \quad \lambda - 1 = 0$$

Η κοινή λύση των εξισώσεων αυτών είναι η $\lambda = 1$. Επομένως για $\lambda = 1$ το πολυώνυμο $P(x)$ είναι το μηδενικό πολυώνυμο.

ii) Τα $Q(x)$ και $R(x)$ θα είναι ίσα για εκείνες τις τιμές του λ για τις οποίες συναληθεύουν οι εξισώσεις:

$$\lambda^2 = 5\lambda - 6, \quad \lambda - 2 = \lambda^2 - 4 \quad \text{και} \quad 3 = \lambda + 1$$

Η κοινή λύση των εξισώσεων αυτών είναι η $\lambda = 2$. Επομένως για $\lambda = 2$ τα πολυώνυμα $Q(x)$ και $R(x)$ είναι ίσα.

2ο Αν $P(x) = x^2 + 3x + \alpha^2 - 1$, να βρεθούν οι τιμές του $\alpha \in \mathbb{R}$ για τις οποίες ισχύει $P(-1) = 1$.

ΛΥΣΗ

$$\begin{aligned} \text{Έχουμε} \quad P(-1) = 1 &\Leftrightarrow (-1)^2 + 3(-1) + \alpha^2 - 1 = 1 \\ &\Leftrightarrow \alpha^2 - 4 = 0 \\ &\Leftrightarrow \alpha = -2 \quad \text{ή} \quad \alpha = 2 \end{aligned}$$

Επομένως οι ζητούμενες τιμές είναι οι: $-2, 2$.

3. Να βρείτε για ποιες τιμές του $\mu \in \mathbb{R}$, το πολυώνυμο

$$P(x) = (4\mu^3 - \mu)x^3 + 4\left(\mu^2 - \frac{1}{4}\right)x - 2\mu + 1$$

είναι το μηδενικό πολυώνυμο.

Για να είναι μηδενικό το πολυώνυμο, πρέπει οι συντελεστές να είναι μηδέν.

$$\text{Οπότε : } \left. \begin{array}{l} 4\mu^3 - \mu = 0 \\ \mu \left(\mu^2 - \frac{1}{4} \right) = 0 \\ -2\mu + 1 = 0 \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} \mu (4\mu^2 - 1) = 0 \\ \mu \left(\mu - \frac{1}{2} \right) \left(\mu + \frac{1}{2} \right) = 0 \\ 2\mu = 1 \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} \mu (2\mu - 1)(2\mu + 1) = 0 \\ \mu \left(\mu - \frac{1}{2} \right) \left(\mu + \frac{1}{2} \right) = 0 \\ \mu = \frac{1}{2} \end{array} \right\}$$

$$\mu = 0 \quad \text{et} \quad \mu = \frac{1}{2} \quad \text{et} \quad \mu = -\frac{1}{2}$$

4. Να βρείτε για ποιες τιμές του $\alpha \in \mathbb{R}$ τα πολυώνυμα $P(x) = (\alpha^2 - 3\alpha)x^3 + x^2 + \alpha$ και $Q(x) = -2x^3 + \alpha^2 x^2 + (\alpha^3 - 1)x + 1$ είναι ίσα.

Για να είναι ίσα, θα πρέπει να έχουν ιδίους συντελεστές, οπότε :

$$x^3 : \quad \alpha^2 - 3\alpha = -2 \Leftrightarrow \alpha^2 - 3\alpha + 2 = 0 \quad \Delta = 3^2 - 4 \cdot 1 \cdot 2 = 9 - 8 = 1$$

$$\alpha_{1,2} = \frac{3 \pm 1}{2}$$

$$x^2 : \quad \alpha^2 = 1 \Leftrightarrow \alpha = \pm 1$$

$$x : \quad \alpha^3 - 1 = 0 \Leftrightarrow \alpha = 1$$

$$\text{σημ} : \quad \alpha = 1$$

Η κοινή τιμή του α είναι η $\alpha = 1$

Ασκήσεις για εξάσκηση...

- 4.1.1 Να βρείτε το λ ώστε το πολυώνυμο $P(x) = (\lambda^2 - 1)x^4 + (\lambda^2 + \lambda - 2)x^2 + \lambda^2 - 4\lambda + 3$ να είναι το μηδενικό πολυώνυμο.
- 4.1.2 Να βρείτε τα $\alpha, \beta, \gamma, \delta$ ώστε το πολυώνυμο $P(x) = (\alpha - 1)x^3 + (2\beta - \alpha + 1)x^2 + (\alpha + \beta - \gamma)x + (2\alpha + \beta - \gamma + \delta)$ να είναι το μηδενικό πολυώνυμο.
- 4.1.3 Να βρείτε το λ ώστε το πολυώνυμο $P(x) = (\lambda^2 + \lambda - 6)x^3 + (\lambda^2 - 4)x + 3\lambda - 1$ να είναι σταθερό πολυώνυμο. Ποια είναι η τιμή του;
- 4.1.4 Δίνονται τα πολυώνυμα $P(x) = 2x^3 + (\lambda^3 - 1)x^2 + 3x + \lambda^2 - 4\lambda$ και $Q(x) = (\lambda + 1)x^3 + (\lambda - 1)x^2 + (\lambda + 2)x - 3$. Να βρείτε το λ ώστε να είναι ίσα.
- 4.1.5 Να βρείτε τα α, β, γ αν τα πολυώνυμα $P(x) = \alpha(x+2)(x-1) + \beta x^2 - 3\beta x + \gamma$ και $Q(x) = 3x^2 - 5x + 1$ είναι ίσα.

Ασκήσεις για εξάσκηση...

4.1.6 Να αποδείξετε ότι το πολυώνυμο

$$P(x) = (k-2)x^2 + (2\lambda+6)x + k + \lambda - 3 \quad \text{δεν μπορεί}$$

να είναι το μηδενικό για οποιουσδήποτε
πραγματικούς αριθμούς k και λ .

4.1.8 Να βρεθεί πολυώνυμο $P(x)$ για το οποίο

$$\text{ισχύει } (2x-1)P(x) = 2x^3 + 5x^2 + 11x - 7, \quad x \in \mathbb{R}$$

4.1.7 Να βρεθεί για ποιες τιμές των $k, \lambda, \mu \in \mathbb{R}$

είναι ίσα τα πολυώνυμα:

$$P(x) = \lambda x^2 - (\lambda - k)x + \mu - 2\lambda \quad \text{και}$$

$$Q(x) = (\mu - \lambda)x^2 + 4x + k + \lambda.$$

4.1.9 Δίνεται το πολυώνυμο $P(x) = x^2 + 2x + 5$

Να βρεθεί ο πραγματικός αριθμός α αν ισχύει

$$P(\alpha - 1) = 13$$

Βαθμός και αριθμητική τιμή πολυωνύμου

Έστω τώρα ένα πολυώνυμο

$$P(x) = \alpha_v x^v + \alpha_{v-1} x^{v-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$$

- Αν όλοι οι συντελεστές του είναι ίσοι με μηδέν, τότε το $P(x)$ είναι ίσο με το πολυώνυμο 0 (μηδενικό πολυώνυμο).
- Αν όμως ένας από τους συντελεστές του είναι διαφορετικός από το μηδέν, τότε το $P(x)$ παίρνει τη μορφή:

$$\alpha_k x^k + \alpha_{k-1} x^{k-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0, \text{ με } \alpha_k \neq 0$$

Στην περίπτωση αυτή ο αριθμός k λέγεται **βαθμός** του πολυωνύμου $P(x)$. Είναι φανερό ότι κάθε σταθερό και μη μηδενικό πολυώνυμο έχει βαθμό 0. Για το μηδενικό πολυώνυμο δεν ορίζεται βαθμός.

Έτσι για παράδειγμα το πολυώνυμο $P(x) = -4x^3 + 3x - 7$ είναι 3^{ον} βαθμού, ενώ το $Q(x) = 7$ είναι μηδενικού βαθμού.

Αριθμητική τιμή πολυωνύμου

Έστω ένα πολυώνυμο $P(x) = \alpha_v x^v + \alpha_{v-1} x^{v-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$. Αν αντικαταστήσουμε το x με έναν ορισμένο πραγματικό αριθμό ρ , τότε ο πραγματικός αριθμός $P(\rho) = \alpha_v \rho^v + \alpha_{v-1} \rho^{v-1} + \dots + \alpha_1 \rho + \alpha_0$ που προκύπτει λέγεται **αριθμητική τιμή** ή **απλά τιμή** του πολυωνύμου για $x=\rho$.

Αν είναι $P(\rho)=0$, τότε ο ρ λέγεται **ρίζα** του πολυωνύμου. Για παράδειγμα, η τιμή του πολυωνύμου $P(x) = -x^3 + 2x^2 + 4x + 1$, για $x=1$ είναι $P(1) = -1^3 + 2 \cdot 1^2 + 4 \cdot 1 + 1 = 6$, ενώ για $x = -1$ είναι $P(-1) = -(-1)^3 + 2 \cdot (-1)^2 + 4 \cdot (-1) + 1 = 0$, που σημαίνει ότι ο -1 είναι ρίζα του πολυωνύμου $P(x)$.

Είναι φανερό ότι:

- Το σταθερό πολυώνυμο c έχει τιμή c για όλες τις τιμές του x και
- Τα ίσα πολυώνυμα έχουν ίσες τιμές για όλες τις τιμές του x(*)

5. Να εξετάσετε ποιοι από τους αριθμούς, που δίνονται με τα παρακάτω πολυώνυμα, είναι ρίζες τους.

i) $P(x) = 2x^3 - 3x^2 + 2x + 7$ $x = -1, \quad x = 1$

ii) $Q(x) = -x^4 + 1$ $x = -1, \quad x = 1, \quad x = 3.$

i) Εξετάζω για $x = -1$: $P(-1) = 2(-1)^3 - 3(-1)^2 + 2(-1) + 7 = 2 \cdot (-1) - 3 \cdot 1 - 2 + 7 = -2 - 3 - 2 + 7 = 0$

αρα το $x = -1$ είναι ρίζα.

Εξετάζω για $x = 1$: $P(1) = 2 \cdot 1^3 - 3 \cdot 1^2 + 2 \cdot 1 + 7 = 2 - 3 + 2 + 7 = 8 \neq 0$

αρα το $x = 1$ ΔΕΝ είναι ρίζα του $P(x)$

ii) Εξετάζω για $x = -1$: $Q(-1) = -(-1)^4 + 1 = -1 + 1 = 0$ αρα το $x = -1$ είναι ρίζα του $Q(x)$

Εξετάζω για $x = 1$: $Q(1) = -1^4 + 1 = -1 + 1 = 0$ αρα το $x = 1$ είναι ρίζα του $Q(x)$

Εξετάζω για $x = 3$: $Q(3) = -3^4 + 1 = -81 + 1 = -80 \neq 0$ αρα το $x = 3$ ΔΕΝ είναι ρίζα .

6. Να βρείτε για ποιες τιμές του $k \in \mathbb{R}$ το 2 είναι ρίζα του πολυωνύμου

$$P(x) = x^3 - kx^2 + 5x + k.$$

Αφού το $x=2$ είναι ρίζα του $P(x)$ θα ισχύει ότι $P(2)=0$

$$P(2) = 2^3 - k \cdot 2^2 + 5 \cdot 2 + k = 0$$

$$\Leftrightarrow 8 - 4k + 10 + k = 0$$

$$\Leftrightarrow -3k = -18 \Leftrightarrow k = 6$$

2. Να βρείτε τους πραγματικούς αριθμούς α , β , για τους οποίους το πολυώνυμο
 $P(x) = 3x^3 + \alpha x^2 + \beta x - 6$ έχει ρίζες το -2 και το 3 .

$$\begin{aligned}
 & \text{Ισχύει ότι } P(-2) = 0 \Leftrightarrow 3 \cdot (-2)^3 + \alpha \cdot (-2)^2 + \beta \cdot (-2) - 6 = 0 \\
 & \Leftrightarrow 3(-8) + \alpha \cdot 4 - 2\beta - 6 = 0 \\
 & \Leftrightarrow -24 + 4\alpha - 2\beta - 6 = 0 \Leftrightarrow 4\alpha - 2\beta = 30 \stackrel{\div 2}{\Leftrightarrow} 2\alpha - \beta = 15 \quad (1) \\
 \\
 & P(3) = 0 \Leftrightarrow 3 \cdot 3^3 + \alpha \cdot 3^2 + \beta \cdot 3 - 6 = 0 \Leftrightarrow 81 + 9\alpha + 3\beta - 6 = 0 \\
 & \Leftrightarrow 9\alpha + 3\beta = -75 \stackrel{\div 3}{\Leftrightarrow} 3\alpha + \beta = -25 \quad (2)
 \end{aligned}$$

Από (1) λύνω ως β : $\beta = 2\alpha - 15$ και αντικαθιστώ σήμερα (2):

$$3\alpha + 2\alpha - 15 = -25 \Leftrightarrow 5\alpha = -10 \Leftrightarrow \alpha = -2 \quad \text{και αντικαθιστώντας σήμερα (1) έχω:}$$

$$2 \cdot (-2) - \beta = 15 \Leftrightarrow -4 - \beta = 15 \Leftrightarrow \beta = -19$$

3. Να βρείτε τους πραγματικούς αριθμούς λ και μ , για τους οποίους το πολυώνυμο $P(x) = 2x^3 + \lambda x^2 + \mu x + 6$ έχει ρίζα το 1 και ισχύει $P(-2) = -12$.

$$\text{Ισχύει ότι } P(1) = 0 \Leftrightarrow 2 \cdot 1^3 + \lambda \cdot 1^2 + \mu \cdot 1 + 6 = 0 \Leftrightarrow 2 + \lambda + \mu + 6 = 0 \Leftrightarrow \lambda + \mu = -8 \quad (1)$$

$$\begin{aligned} \text{Επίσης } P(-2) = -12 &\Leftrightarrow 2(-2)^3 + \lambda \cdot (-2)^2 + \mu(-2) + 6 = -12 \Leftrightarrow -16 + 4\lambda - 2\mu + 6 = -12 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 4\lambda - 2\mu = -2 \stackrel{\div 2}{\Leftrightarrow} 2\lambda - \mu = -1 \quad (2) \end{aligned}$$

Αυτών την (1) ως προς μ : $\mu = -8 - \lambda$ και αντικαθιστώ σην (2):

$$2\lambda - (-8 - \lambda) = -1 \Leftrightarrow 2\lambda + 8 + \lambda = -1 \Leftrightarrow 3\lambda = -9 \Leftrightarrow \lambda = -3.$$

$$\text{αριθμό } (1) \quad -3 + \mu = -8 \Leftrightarrow \mu = -5$$

4. Να βρείτε το βαθμό του πολυωνύμου $P(x) = (9\lambda^3 - 4\lambda)x^3 + (9\lambda^2 - 4)x - 3\lambda + 2$ για τις διάφορες τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$.

- Αν $9\lambda^3 - 4\lambda \neq 0 \Leftrightarrow \lambda(9\lambda^2 - 4) \neq 0 \Leftrightarrow \lambda(3\lambda - 2)(3\lambda + 2) \neq 0$

$$\lambda \neq 0, \lambda \neq \frac{2}{3}, \lambda \neq -\frac{2}{3}$$

τότε το $P(x)$ είναι 3ου βαθμού.

- Αν $\lambda = 0$, τότε $P(x) = -4x + 2 \rightarrow 1\text{ου}$ βαθμού

- Αν $\lambda = \frac{2}{3}$, τότε $P(x) = \left[9\left(\frac{2}{3}\right)^2 - 4\right]x - 3\left(\frac{2}{3}\right) + 2$

$$= \left(9 \cdot \frac{4}{9} - 4\right)x - 2 + 2 = 0$$

δηλαδή το $P(x)$ είναι το μηδενικό πολυώνυμο αέρα βαθμού 0.

- Αν $\lambda = -\frac{2}{3}$ τότε $P(x) = \left[9 \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)^2 - 4\right]x - 3\left(-\frac{2}{3}\right) + 2$

$$= \left(9 \cdot \frac{4}{9} - 4\right)x + 2 + 2 = 4$$

δηλαδή 0ου βαθμού (σταθερό πολυώνυμο)

Ασκήσεις:

1. Να βρείτε πολυώνυμο $P(x)$ 2^{ου} βαθμού έτσι ώστε $P(0)=6$, $P(2)=0$ και $P(-1)=12$.
2. Να βρείτε πολυώνυμο $P(x)$, 2^{ου} βαθμού τέτοιο ώστε $P(0)=3$ και $P(x)-P(x-1)=2x+1$.
3. Δίνονται τα πολυώνυμα $P(x)=\left(\lambda^2 - \frac{1}{2}\lambda\right)x^2 + (6\lambda-1)x + 2\lambda + 27$ και $Q(x)=33x^2 + (\lambda^2-1)x + \lambda^2 + 3$.
Να βρείτε το λ ώστε: i) $P(x)=Q(x)$ ii) Το $P(x)$ να είναι 2ου βαθμού.
4. Να βρείτε τον βαθμό του $P(x)=(\lambda^3-4\lambda)x^3+(\lambda^2-2\lambda)x^2+(\lambda^2-5\lambda+6)x+4\lambda+8$ για τις διάφορες τιμές του λ .
5. Να βρείτε τα λ, μ ώστε το πολυώνυμο $P(x)=x^3+\lambda x^2+(\mu-2)x+6$ να έχει ρίζες -1 και 2 .
6. Να βρείτε το λ ώστε το $P(x)=\lambda^2 x^3 + (-4\lambda-2\lambda^2)x^2 + (3+8\lambda)x - 6$ να έχει ρίζα το 1 .
7. Να βρείτε τα α, β αν τα πολυώνυμα $P(x)=x^2-(2\alpha+1)x+2\beta$ και $Q(x)=x^2-(\beta+2)x+5\alpha$ έχουν κοινή ρίζα το 3 .
8. Να βρείτε τα α, β αν το πολυώνυμο $P(x)=-2\beta x^3+\alpha x^2(x+2)+(\alpha-\beta)(\alpha+\beta-x)$ έχει σταθερό όρο το 0 και το άθροισμα των συντελεστών είναι 5 .

Πράξεις με πολυώνυμα

2. Δίνονται τα πολυώνυμα $P(x) = x^2 - 5x + 2$ και $Q(x) = x^3 + 3x + 1$. Να βρεθούν τα πολυώνυμα:

- i) $P(x) + Q(x)$
- ii) $2P(x) - 3Q(x)$
- iii) $P(x) \cdot Q(x)$
- iv) $[P(x)]^2$

$$(i) \quad P(x) + Q(x) = \underbrace{x^2 - 5x + 2}_{+} + \underbrace{x^3 + 3x + 1}_{+} = x^3 + x^2 - 2x + 3.$$

$$(ii) \quad 2P(x) - 3Q(x) = 2(x^2 - 5x + 2) - 3(x^3 + 3x + 1) = 2x^2 - \underbrace{10x + 4}_{-3x^3 - 9x - 3} = \\ = -3x^3 + 2x^2 - 19x + 1$$

$$(iii) \quad P(x) \cdot Q(x) = (x^2 - 5x + 2)(x^3 + 3x + 1) = \underbrace{x^5 + 3x^3 + x^2}_{+} - \underbrace{5x^4 - 15x^2}_{-5x^3 + 2x^3} + \underbrace{6x + 2}_{+} \\ = x^5 - 5x^4 + 5x^3 - 14x^2 + x + 2$$

$$(iv) \quad [P(x)]^2 = (x^2 - 5x + 2)^2 = (x^2 - 5x + 2)(x^2 - 5x + 2) = \underbrace{x^4 - 5x^3 + 2x^2}_{+} - \underbrace{5x^3 + 25x^2 - 10x}_{-2x^2 - 10x + 4} \\ = x^4 - 10x^3 + 29x^2 - 20x + 4.$$

1. Να βρείτε τους πραγματικούς αριθμούς α , β , γ , για τους οποίους το πολυώνυμο $f(x) = 3x^2 - 7x + 5$ παίρνει τη μορφή $f(x) = \alpha x(x+1) + \beta x + \gamma$

Θα πρέπει τα πολυώνυμα $3x^2 - 7x + 5$ και $\alpha x(x+1) + \beta x + \gamma$ να έχουν ισα:

Οπότε μετασχηματίζεται το πολυώνυμο:

$$\alpha x^2 + \alpha x + \beta x + \gamma = \alpha x^2 + (\alpha + \beta)x + \gamma$$

$$\left. \begin{array}{l} \alpha = 3 \\ \alpha + \beta = -7 \\ \gamma = 5 \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} \alpha = 3 \\ \beta = -7 - 3 \\ \gamma = 5 \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} \alpha = 3 \\ \beta = -10 \\ \gamma = 5 \end{array} \right\}$$

5. Να βρείτε πολυώνυμο $P(x)$, για το οποίο ισχύει $(2x+1)P(x) = 2x^3 - 9x^2 - 3x + 1$

To πολυώνυμο $P(x)(2x+1)$ είναι 3^ο βαθμού και επομένως το $P(x)$ θα είναι 2^ο.

Στην $P(x) = \alpha x^2 + \beta x + \gamma$. αφού

$$(2x+1)\underbrace{(\alpha x^2 + \beta x + \gamma)}_{P(x)} = 2\alpha x^3 + 2\beta x^2 + 2\gamma x + \alpha x^2 + \beta x + \gamma \\ = 2\alpha x^3 + (2\beta + \alpha)x^2 + (2\gamma + \beta)x + \gamma$$

Θέλω να είναι ίσο με το πολυώνυμο $2x^3 - 9x^2 - 3x + 1$ αφού θα γράψει οι

συντελεστές να είναι ίσοι:

$$2\alpha = 2 \Leftrightarrow \alpha = 1$$

$$2\beta + \alpha = -9 \stackrel{\alpha=1}{\Leftrightarrow} 2\beta + 1 = -9 \Leftrightarrow 2\beta = -10 \Leftrightarrow \beta = -5$$

$$2\gamma + \beta = -3 \stackrel{\beta=-5}{\Leftrightarrow} 2\gamma - 5 = -3 \Leftrightarrow 2\gamma = 2 \Leftrightarrow \gamma = 1$$

και $\gamma = 1$ αφού $\alpha = 1, \beta = -5, \gamma = 1$ το πολυώνυμο θα

είναι $P(x) = x^2 - 5x + 1$.

Ασκήσεις:

- 1.** Αν οι βαθμοί των πολυωνύμων $P(x)$ και $Q(x)$ είναι ίσοι με 4, τότε το πολυώνυμο $[P(x)+Q(x)]^2$ έχει βαθμό: **A:4,** **B:8,** **Γ:16,** **Δ: το πολύ 8,** **Ε: το πολύ 16.**
- 2.** Δίνονται τα πολυώνυμα $P(x)=(\alpha^2-3)x^3+(\beta-2)x^2+(3\alpha-2\beta)x+\alpha$ και $Q(x)=2x^3+\alpha x^2+9x+\gamma$. Να βρείτε τα α , β , γ ώστε το πολυώνυμο $P(x)+Q(x)$ να είναι:
α) Μηδενικού βαθμού   **β) Τρίτου βαθμού.**